

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 11

13. března 2016

Cena: 8 Kč

Výročí hrdiny

18. března uplyne 100 let od narození hrdiny, válečného pilota 2. světové války, brigádního generála Josefa Brykse, příslušníka naší církve.

Josef Bryks se narodil v Laštaněch u Olomouce jako sedmý z osmi dětí. Vystudoval obchodní akademii v Olomouci, kde získal velmi dobrou znalost anglického jazyka, která sehrála v jeho dalším životě důležitou roli. Vstoupil na letecké oddělení Vojenské akademie v Hranicích na Moravě a byl vyřazen v hodnosti poručíka letectva. Brzy po okupaci republiky německými vojsky se rozhodl, stejně jako dlouhá řada jeho leteckých kamarádů, k jejímu opuštění. Cílem byla Velká Británie. Josef Bryks byl přijat do služeb anglického královského letectva – RAF. Při jedné z akcí v r. 1941 utrpěla jeho perut' těžké ztráty – třináct stíhaček bylo sestře-

možnosti útěku. Je známo celkem pět pokusů o útěk, vesměs dočasně úspěšných. Sebevětší fantazie nedosáhne skutečnosti Bryksových úteků. Prokopal se tunelem z tábora až za dráty, při jiném útěku se na letišti u Frankfurtu n. M. dostal téměř až ke kabině německého stíhacího letounu, se kterým chtěl uletět, na útěku se živil ovocem ze stromů a zahrad. Aby se rychleji přesunoval, ukradl jízdní kolo, střetl se s přesilou Hitlerjugend a s civilní policií, uprchl z tábora ukrytý v cisterně na vyvážení fekálií. Bohužel bylo nemožné dostat se bez prostředků a pomoci z německého vnitrozemí. Byl vždy chycen a znovu umístěn do zajateckého tábora nebo do vězení – neustále dále na východ, aby mu byla zneškodněna cesta na západ, ke svobodě. Po jednom z útěků na území okupovaného Polska začal spolupracovat s polskou podzemní organizací (Armia Krajowa). Připravené přistání anglického letounu na polském území a odlet Brykse do Anglie se neuskutečnily, pravděpodobně pro zradu jednoho z polských důstojníků, který spolupracoval s gestapem. Následkem krutých výslechů Bryks na jedno ucho ohluhl a při jednom útěku mu bylo propíchnuto břicho. Gestapo mezitím zjistilo skutečnou identitu Josefa Brykse. Jako Čecha, a tedy občana Protektorátu, ho v srpnu 1944 převezli do Prahy k výslechu v Petschkově paláci. Byl vězněn v Loretě a na Pankráci a posléze odsouzen k trestu smrti. S výkonem rozsudku však Němci otáleli, neboť prostřednictvím švýcarského Červeného kříže dostali od Spojenců vážné varování s tím, že i oni mají německé zajatce...

V táboře Colditz se Bryks dočkal konce války a osvobození americkou armádou. V říjnu 1945 se pak vrátil do osvobozeného Československa. Přivezl si mj. jedno z nejvyšších britských vyznamenání, udělené králem Jiřím VI. – Řád britského impéria, a Československý válečný kříž.

Po válce byl přidělen k Leteckému učilišti v Olomouci jako učitel létání a anglického jazyka. Odmítl nabídku svého britského přítele a pozdějšího generála Wilsona, aby se spolu se statečnou manželkou Trudie vrátil do Británie a vstoupil do jejího letectva. Netušil, že toto odmítnutí bude mít pro něho a jeho rodinu tragické důsledky.

Neblahé únorové události roku 1948 dopadaly i na československé zahraniční vojáky. Josef Bryks byl přeložen do zálohy „pro svou politickou nespolehlivost a v důsledku nepo-

Dar pro Athelas

Dne 25. února 2016 Domácí hospic ATHELAS v Písku přijal šek na 25 tisíc korun od Nadačního fondu UMĚNÍ DOPROVÁZET. Peníze hospic použije na nákup kyslíkového koncentrátoru, který bude zdarma zapůjčovat hospicovým klientům, kteří trpí dýchacími problémy. Ty mohou někdy doprovázet terminální onemocnění a kyslíkové koncentrátoři jsou tak výraznou pomocí v zajištění komfortu nemocného. Domácí hospic má tak k dispozici již tři tyto přístro-

je a všechny jsou plně využity. Jako většina poskytovatelů domácí hospicové péče nemáme dosud ani my smlouvy se zdravotními pojišťovnami, takže nemůžeme využít prostředky veřejného zdravotního pojištění. Rádi bychom poděkovali manželům Harákovým ze správné rady nadačního fondu „Umění doprovázet“, velmi si vážíme jejich osobního, milého a zároveň velmi profesionálního přístupu.

Nadační fond „Umění doprovázet“ byl založen v červenci roku 2006 a v průběhu svého trvání poskytl českým hospicům více jak 3,5 milionu korun. „Snažíme se získávat

finanční prostředky jak pro již fungující hospice, tak pro ty nově vznikající a od roku 2011 jsme naší pomocí rozšířili i na domácí hospicovou péči, která umožňuje těžce nemocnému člověku prožít poslední dny svého života v domácím prostředí, mezi svými nejbližšími,“ říká zakladatelka fondu Hana Haráková.

Milada Štojdlová,
zdravotní sestra,
předsedkyně střediskové rady

leno. Mezi nimi bohužel i Hurrican Josefa Brykse. Jeho přemožitelem byl s velikou pravděpodobností Adolf Galland, největší Hitlerovo letecké eso za II. světové války s 83 sestřely. Popálenému Bryksovi se podařilo z hořícího letounu vyskočit nad severní Francií a na padáku se snést k zemi. Francouzští rolníci, kteří leteckou bitvu a Bryksův seskok sledovali, mu ještě před přijezdem německých vojáků dali civilní šaty a trochu jídla. Ve stodole ukrytého Brykse však Němci objevili. Nejdříve ho zbilil a zkopali a potom odvedli k výslechu. Od této chvíle zatajoval Bryks svoji identitu. Vydával se za Angličana Josepha Rickse, a to z důvodu všeobecně známé skutečnosti, že Češi jako občané Protektorátu ve službách Velké Británie, tedy ve službách nepřítelů, neměli v zajetí stejné podmínky jako Angličané a podle výkladu Němců se na ně nevztahovala ženevská konvence o válečných zajatcích. Stejně tak v Protektorátu žijící rodina by byla velmi tvrdě postižena. Bryks prošel dlouhou řadou táborů a věznic, kde denně promýšlel

O změně klimatu a ekologii

Rád bych se několika poznámkami vrátil k podnětnému článku dr. Jiřího Balajky z ČZ 5/2016, kde čtenář najde souhrnný pohled na dva environmentální dokumenty z loňského roku, které svým významem horizont jednoho roku vysoce přesahují: Závěrečný dokument pařížské konference o klimatu (COP) a encykliku *Laudato si'* papeže Františka. První ze zmíněných dokumentů byl v environmentalistických kruzích přijat se smíšenými pocity. Na jedné straně radost z toho, že došlo k určité dohodě, týkající se lidské odpovědnosti za vývoj klimatu a lidského podílu na jeho současných změnách, na druhé straně zklamání, že se nedohodlo více; to že téměř vše má probíhat na bázi dobrovolnosti, vede pesimisty (či i realisty?) k obavám, že zůstane jen při slovech. V dokumentu se však poněkud přehlíží skutečnost, že člověk nemá vývoj klimatu plně ve svých rukou. Klima se měnilo i v době, kdy člověk ještě na Zemi nežil. Je výsledkem spousty činitelů, z nichž mnohé ani neznáme, nicméně musíme si v pokoře a pokání uvědomit, že naše lidská činnost je spoluovlivňuje, aniž bychom věděli, v jaké míře. A poněvadž podle našeho současného poznání vývoj klimatu jde nežádoucím, (lidskému) životu nepříznivým směrem a je téměř jisté, že naše lidská činnost k tomu v určité míře přispívá, je na nás změnit své počínání tak, abychom tento vývoj klimatu omezili či potlačili (příčemž vůbec nevíme, zda je to ještě možné).

Jako lidé si musíme počínat velmi odpovědně. Nicméně stanovení kvantitativního cíle pro růst teploty přijímám se značnou nedůvěrou; svým způsobem mi připomíná, jak nás v 50. letech ve škole učili budovatelskou píseň se slovy „Poručíme

větru, dešti, kdy má přšet a kdy vát“. Konkrétní cíle k omezení produkce skleníkových plynů či ke zlepšení vodního režimu krajiny by byly daleko důvěryhodnější. Skončila pařížská konference, kde i ČR podepsala závěrečný dokument, a krátce po tom následuje debata o prolomení těžebních limitů! Jak vážně se berou závazky z Paříže?

Starším z obou zmíněných dokumentů je encyklika *Laudato si'*, v níž se papež František oprávněně odvolává na svého jmenovce sv. Františka z Assisi, jehož inspirující spiritualita je prosta časté lidské pýchy a zahrnuje celé stvoření (i když, pokud vím, za první „ekoložku“ v církvi je pokládána sv. Hildegarda z Bingenu, /1098-1179/).

Touto encyklikou papež František vyzdvihl a zdůraznil skutečnost, o níž se mezi křesťany z různých církví už delší dobu mluví a kterou si mnozí uvědomují, totiž že k životu víry neoddelitelně patří vztah k celému Božímu stvořitelskému dílu, a z něj vyplývající jednání. Papež problematiku životního prostředí začleňuje do sociálních, ekonomických i politických souvislostí a přitom přináší řadu hlubokých a cenných myšlenek a postřehů.

Dr. Balajka se v souvislosti s tím zmiňuje o papežově antikapitalistickém postoji. Zde se otevírá otázka, na niž je těžké najít odpověď. Kapitalismus, aspoň v nám známé formě, staví na růstu spotřeby. To je jev pro životní prostředí jednoznačně škodlivý. Neřeší přijatelným způsobem ani

Dokončení na str. 4

Detaily sněženek

Konečně vylézají, rostou a nakvétají - již od poloviny února. Předjaří je letos typické jarními teplotami, i když jaro ještě není. Trávník je poznamenán zimním obdobím, na jaře ale úplně zregeneruje. Proto jsem kompozičně vytvořil různé pohledy na sněženky do detailů, které se zdají být esteticky vhodné. A tak vznikly malé obrázky těchto půvabných nakvétajících rostlinek. Bílá soutěží se zelenou v kompozici s tmavým pozadím úrodné země.
Text a foto: Václav Kovalčík

Pokračování na str. 3

Objev v Aškelonu

V izraelském pobřežním městě Aškelonu došlo na podzim minulého roku k pozoruhodnému objevu: dělníci narazili při práci na staveništi na monumentální sarkofág z římské doby. Snažili se jej rychle schovat, aby nedošlo ke zdržení stavebních prací, nicméně našťastí informace zachytil Izraelský památkový úřad. Po následné policejní razii se nález podařilo zachránit - přes poškození při neodborném vyproštování ze země a poté jeho ukrytí pod hromadou plechů a stavebního dřeva. Podle Amira Ganora, ředitele dozoru ve Správě starožitností, bylo povoleno ke stavbě uděleno za podmínky, že jakýkoli archeologický objev v dané oblasti bude okamžitě hlášen. „V tomto případě se stavební kontraktori raději rozhodli vzácný artefakt ukryt a způsobili tak „dějinám“ vážnou škodu...“

Podle archeologa Gaby Mazora byl sarkofág vyroben pro bohatou římskou rodinu. „Takové sarkofágy se obvykle ukládaly do rodinného mauzolea či do jeho blízkosti. Úroveň dekorace hovoří pro vysoké postavení rodiny, která, soudě dle užitých motivů, nebyla židovská.“

1800 let stará kamenná rakev je dle památkářů jedním z nejzajímavějších archeologických objevů na území Izraele z poslední doby. Je ozdobena ze všech stran, váží dvě tuny a je 2,5 metru dlouhá. Ústředním prvkem výzdoby je lidská postava v životní velikosti vytesaná na víku, která snad představuje zemřelého, jenž leží opřený o levou paži. Dle Mazora má „na sobě opásanou tuniku s krátkými rukávy, vpředu zdobenou výšivkou. Oči byly kdysi zjevně vyloženy drahokamy, které se nedochovaly, a účes s loknami je typický římský.“ Další výzdobu sarkofágu tvoří věnce, býčí hlavy, bůžkové lásky a hlava Medúzy, o níž se v římské době věřilo, že chrání zemřelého.

Zdroj: webové stránky Izraelského památkového úřadu a dalších institucí

Nádvoří Rockefellerova muzea,
Zdroj: Wikipedia, foto: Yair Talmor

Z kazatelského plánu

Pátá neděle postní

Dopomoz mi, Bože, k právu, ujmí se mého sporu, dej mi vyváznout před bezbožným pronárodem, před člověkem záluďným a podlým! Tys přece moje záštitu, Bože.

ŽALM 43,1-2

První čtení: Izajáš 43,16-21

Tužby postní:

1. Abychom svého Pána v tichosti a pokoře následovali, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom svědectvím svého života vítězství Dobra, Pravdy a Krásy napomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli, dej, ať se v každodenním životě řídíme tvým zákonem a v životě duchovním ať spoléháme na tvou milost! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Filipským 3,7-14

Evangelium: Jan 12,1-8

Verše k obětování: Žalm 129,1-2

Verše k požehnání: Jan 11,51-52

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, ve svátosti večere Páně jsme zakusili, že i nám platí tvá zaslíbení věčného života a nebeské hostiny. Posvěť si nás, abychom vydávali svědectví o kříži a vzkříšení tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 58, 59, 163, 244, 176, 180, 187

Muzeum pokladů v Jeruzalémě

Izraelský památkový úřad (angl. IAA, Israel Antiquities Authority) je nezávislý vládní úřad, zodpovědný za uplatňování zákona o památkách, tedy řízení vykopávek, konzervaci památek a publikaci výsledků. Sídlí v Rockefellerově muzeu v Jeruzalémě.

Tento rok se počítá s otevřením velkého archeologického kempu, jenž by měl zaručit adekvátní prostory pro uložení národních archeologických pokladů (dva miliony artefaktů!), provoz laboratoří pro restaurování předmětů z nejrůznějších materiálů včetně Svitků z Mrtvého moře, mozaik, skleněných, textilních a hliněných nálezu a také pro národní archeologickou knihovnu a archiv. Pro návštěvníky bude kampus jedinečnou příležitostí seznámit se s archeologií Sváté země, takřkajíc tváří v tvář.

Rockefellerovo muzeum, nalézající se ve východním Jeruzalémě, uchovává mimořádnou sbírku artefaktů naleze-

ných při vykopávkách prováděných v Palestině, především na konci 19. století. Jeho počátky souvisí s osobností Jamese H. Breasteda, ředitele ústavu University of Chicago, jenž během britského mandátu při návštěvě Palestiny v roce 1925 zjistil, že Jeruzalém postrádá řádné archeologické muzeum pro správu nálezů. Povzbuzen jistým britským vysokým komisařem, požádal o podporu amerického filantropa a miliardáře, ropného magnáta Johna D. Rockefellera (jeho nadace byla mimochodem využívána kromě vzdělání a umění i k medicínským účelům). Rockefeller daroval dva miliony dolarů. Krátce poté bylo vybráno místo pro stavbu hned za hradbami Starého Města nedaleko Herodovy brány. Architekt vypracoval plány na stavbu z bílého vápence se zajímavým začleněním východních a západních architektonických prvků; pro veřejnost bylo muzeum otevřeno 13. ledna 1938.

Muzeum řídila mezinárodní správní rada až do roku 1966, kdy jej znarodnil jordánský král Husajn I. Brzy poté, v r. 1967, během šestidenní války, byla budova obsazena izraelskými vojáky a proběhly zde kruté boje mezi izraelskou a jordánskou armádou, ve kterých izraelská vojska zvíťazila a ukončila jordánskou okupaci východního Jeruzaléma. Od té doby instituci společně spravovalo Izraelské muzeum s izraelským Ústavem pro památky a muzea, později přejmenovaném na dnešní Izraelský památkový úřad.

První kurátor muzea setřídil artefakty v chronologickém pořadí, od předmětů starých dva miliony let až po ty, pocházející z roku 1700 n. l. Mezi unikáty patří 9000 let stará socha z Jericha, zlaté šperky z doby bronzové, dřevěné panely z 8. století z městy Al-Aksa a z období křížových výprav a také kupříkladu mramorové nadevtevní překlady z baziliky Svátého hrobu.

Zdroj: Wikipedie a stránky IAA

Nad Písmem

VŮNĚ NARDU

„Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky.“

Jan 12,8

Vždy, když se setkáme se sourozenci Lazarem, Marií a Martou, jde o něco neobyčejného. Je zjevné, jak tato rodina a Ježíš k sobě tíhnou. Ježíš – to je rodinný přítel. A ještě více než přítel. Přes občasně špatné nastavení priorit sourozenců (posluhování Marty Ježíšovi, místo aby mu naslouchala), nebo přes jejich zcela obyčejnou občasnou lidskou malověrnost („Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel“) ve chvílích kritických, je pro ně Ježíš vždy úctyhodnou autoritou. Sestry ho vítají jako vzácného hosta. Když Lazar umírá, pošlou právě pro Ježíše, zřejmě v naději, že jedině on Lazara zachrání. A nakonec, šest dní před Velikonocemi, pomůže Maria Ježíše drahým vonným olejem, což rozčílí Ježíšova účetního, pokladníka a tuneláře apoštolských fondů v jedné osobě, Jidáše, protože v tu chvíli to je z jeho lidského pohledu opravdu plýtvání penězi bez jakéhokoliv smyslu. Z toho, co Maria udělá, není asi překvapený jen Jidáš, ale všichni přítomní. Také my dnes, přese všechny výklady, se na tento čin díváme s jistými rozpaky. Nač prokazovat za drahé peníze jakési pohřební pocty někomu, kdo navíc ještě žije?

Pán Ježíš hodnotí skutečnosti jinak, než jak to činí lidé tohoto světa, kteří vnímají jen to, co se děje teď, co je vidět očima, a jsou schopni měřit všechno pouze podle toho, jak veliký hmotný prospěch to přinese. Náš Pán vidí nejen to vnější, co se právě děje, ale za vším těž pozoruje a rozlišuje vnitřní pohnutky, motivy, které k činu vedly, i účel, ke kterému čin směřuje, důsledky, které z něho vyplynou. Ne vše, co nám připadá bláznivé a nelogické, je skutečně takové. Logiku věcí, někdy velmi široké souvislosti – to dokáže v mnoha případech posoudit jen Bůh. V přítomnosti Ježíše se pak kterákoliv drobná událost může stát výmluvným znamením, dosvědčujícím jeho mesiášství. Pomazání

drahocenným vonným olejem, jehož se mu dostalo, Ježíš neodsuzuje jako plýtvání, marnotratný přepych, ale oceňuje to jako mimořádný skutek, případný pro tak mimořádnou chvíli. Ví, že za několik dní zemře.

Velmi drahý olej z nardu pravého, dovážený až z Tibetu, se uchovával v alabastrových nádobách. Užíval se jako parfém i jako lék, pro příjemné pocity z jeho vůně bývalo zvykem pomazávat nardem vzácné hosty. Máří Magdaléna potřela nardem Ježíše, a to bohatě, nešetřila s ním, což Jidáš, Ježíšův ekonom, považoval za plýtvání penězi. Ježíš však zná smysl a symboliku tohoto zdánlivě nesmyslného aktu. Pro odchod duše do vyššího světa nám nard pomáhá zbavit se obav z neznámého a získat odvahu učinit krok vpřed. Jeho vůně zahání únavu, depresi, zbavuje napětí, zmírňuje bolesti, pomáhá zbavit se strachu ze smrti, používá se proto dodnes také v paliativní medicíně... Nard se také používal k pomazání králů. V jednání Marie vyčteme svědectví víry prvních křesťanů, že Ježíš je pravý Kristus a vskutku pomazaný Král a Velekněz. Zároveň je to také předzvěst jeho smrti a pohřbu, pohřební pocta napřed prokázána – Maria zde vykoná nevědomky něco, na co po Ježíšově smrti nebude čas. Proto nebuďme rychlími v soudech nad projevy víry a vůbec událostmi, kterým třeba právě nerozumíme. Snažme se vnitřním zrakem, zrakem víry nahlédnout za to očima viditelné, do vnitřní podstaty, řádu věci. Snažme se postihnout souvislosti, příčiny toho, co člověk právě dělá. Prosme Boha, aby nám zjevil smysl toho konání, cíl, ke kterému směřuje, je-li to konání dobré či zlé. Nebuďme

jako ten Jidáš – tak ušlechtilé horlíci nad finanční ztrátou v pokladně, ve skutečnosti však jen myslící na svou kapsu, na svůj prospěch, nakonec za peníze Krista zrazující.

Bližší se Velikonoce. Kéž pochopíme velikonoční zvěst, souvislosti konání Božího i lidského, velikost Kristova kříže, smysl jeho ukřížování i slavného zmrtvýchvstání – každý zcela osobně, pro můj život, co mi to přináší, co z toho pro mne vyplývá. Maria i Marta milovaly Ježíše, rodinného přítele, který pro jejich rodinu tolik znamenal. Ty dvě sestry, někdy třebas chybně jednající, občas dávající váhu něčemu, co zrovna Ježíš nepovažoval za nejdůležitější, někdy třebas nedověrné, každá trochu jinak, přece v tom podstatném obě stejně milovaly Krista. Byl jejich přítelem, ne však jen kámošem, kterého rády vidí a v jehož blízkosti se poraďují, ale i autoritou, na kterou spoléhaly, k níž se uchýlovaly, když nevěděly kudy kam. A Ježíš je nezklamal. I když to někdy v životě vypadalo beznadějně, vrátil naději, posílil víru. I toho Lazara vzkřísil – předzvěst totálního Božího vítězství nad smrtí. Jak je to s námi? Věříme Kristu? Je naším rodinným přítelem? Nebo je jen ozdobou farní kanceláře, na zdi uctívaným obrazem kohosi dávno zemřelého? Spoléháme na něj? A není za tím vším jen vlastní ziskost? Je smutnou pravdou, že Pán Ježíš nám vždy blízkou není. Sám, obtížen našimi hříchy, umírá za nás hříšné na kříži. Važme si proto času, kdy Pán Ježíš blízkou je. Hledíme dopředu, s nadějí do budoucna? Voní nám život nardem, nebo páchne hroblem? Amen.

Václav Žďárský

Pane Ježíši Kriste, prosím tě o moudrost, abych nepropásl chvíli tvé blízkosti, abych nepromarnil tu ohromnou příležitost vzdát ti čest, projevit ti vděčnost za tvou obět' na kříži, dej mi sílu věřit ti i ve chvílích těžkých, kdy se zdá, že jsi vzdálený a mlčíš, dej mi schopnost vidět dál než k hřbitovní zdi, cítit vůni tvé lásky... Prosím tě za všechny, kteří si zoufají, dej jim naději... Amen.

Výročí hrdiny

Dokončení ze str. 1

chopení ideologie lidové demokracie“. V předtuše těžkých dnů poslal svoji manželku Trudie s malou dcerkou Soniou nazpět do Anglie. Počátkem května 1948 byl ve svém bytě v Olomouci zatčen.

Se svými spolubojovníky – důstojníky RAF a československé armády (např. s divizním generálem a maršálem RAF dr. Karlem Janouškem) – byl držěn ve vyšetřovací vazbě v hradčanském „Domečku“. Před čtyřmi roky byl na tomto místě vězněn gestapem...

Ve vykonstruovaném procesu byl Bryks se skupinou důstojníků odsouzen na 10 roků a v roce 1950 na dalších dvacet roků těžkého žaláře s peněžitým trestem. Důvod – v plzeňské věznici nepřestával pomýšlet na útek. Měly mu k tomu posloužit zkušenosti z německých zajateckých táborů. Na svobodu se měl dostat až v roce 1978 po třicetiletém vězení. Skončil v táboře nucených prací při uranových dolech v Jáchymově. Strádal především duševně, útrapy války, německého zajetí a věznění doma ve vlasti, pro kterou nasazoval život, a těžká dřina v uranových dolech se začaly negativně projevat i na jeho fyzickém stavu. Začala se u něj projevat srdeční choroba. V noci z 11. na 12. srpna 1957 ve vězeňské nemocnici uranových dolů v Ostrově nad Ohří Josef Bryks umírá. Jeden z jeho spoluvězňů, který

měl mezi vězeňskými lékaři známé, po letech sdělil, že ani zkušený odborník neviděl nikdy v životě při pitvě tak hrozný infarkt. Srdce puklo, jako kdyby ho někdo rozřízl skalpelem.

Ostatky válečného hrdiny a člověka zklamaného ve své domovině byly anonymně spáleny v karlovarském krematoriu. Urna s popelem nebyla nikdy rodině vydána. Josef Bryks zemřel ve svých pouhých 41 letech. V německém zajetí a v komunistickém vězení strávil 13 roků svého nedlouhého života.

Církev československá husitská je hrdá, že Josef Bryks byl jejím příslušníkem.

Čas chvátá, nové události překrývají ty starší a vytlačují je z lidské paměti. Josefa Brykse by ale nemělo být zapomenuto nikdy.

Ivo Stavěl

Z projevu k udělení Řádu Bílého lva

S velikou radostí v srdci a s pokornou úctou k moudrosti našich předků, kteří nám zanechali poučení, že Boží mlýny melou pomalu, ale spolehlivě, dovoluji si Vám oznámit, že prezident republiky pan profesor Václav Klaus se rozhodl udělit u příležitosti řádového dne 28. října vysoké státní vyznamenání in memoriam plukovníku letectva Josefu Bryksovi, rodáku z Laštan u Olomouce, příslušníku Církve československé (husitské), absolventu olomoucké obchodní akademie, vojenské akademie v Hranicích, důstojníku československého letectva a za druhé světové války příslušníku 242. peruť (kanadské) královského letectva Velké Británie Royal Air Force - RAF...

Uhasit hořící svět

Až do 27. března můžete v pražském Národním památníku na Vítkově zhlédnout malou výstavu „Uhasit hořící svět. Pacifismus a české země v 1. polovině 20. století“. První část výstavy tvoří tematické panely věnující se společenskému klimatu a tomu, jak se myšlenkám a osobnostem pacifismu v tomto klimatu ne/dařilo. Zachycují klima na konci 19. století, situaci 1. světové války, kdy byli mnozí pacifisté pod policejním dozorem, období po 1. světové válce, kdy bylo mírové hnutí lidovým hnutím i politickým programem, až po 2. světovou válku. Druhou část výstavy tvoří portrétní panely s myšlenkami jednotlivých osobností pacifismu. Snahou bylo zachytit různorodost inspiračních zdrojů - spojení pacifismu s křesťanstvím, feminismem, ekologií atd. Výstava se věnuje např. těmto osobnostem (kritériem výběru nebyla česká národnost, ale to, že byli s českými zeměmi nějak spojeni): Lev Nikolajevič Tolstoj, Bertha von Suttnerová, Jindřiška Wurmová, Pavla Moudrá, Anna Pammrová, Ján Maliarik, Valentin Bulgakov a čtenářům ČZ jistě dobře známý Přemysl Pitter. (Zdroj a obr.: Národní muzeum) red

Z našich setkání

Šťastná vzpomínka

Církev československá husitská v Rokycanech začíná nový rok hudebně novoročními nešporami. Byť pro nás křesťany nový čas začíná adventem. Ale CČSH má v tradici zakódováno i to, že právě křesťané jsou a mají být dobrými občany státu. Na jedné straně je církev světlem a živým svědomím pro lidi světa, na druhé straně nás tato

skutečnost zavazuje být dobrými lidmi pro své okolí, být jim nápomocni. Ježíš se jako Spasitel narodil, byť jako bezdomovec na salaši, ale už v jeslích ležel Král všech králů. Jak vzpomínáme nyní, v předvelikonočním postu, svou spasitelnou cestu dokončil po krátkém životě ve službě – na kříži. To umíral on, Svátý za hříšné. Byl vzkříšen, aby každý vírou a životem směl věřit i ve vzkříšení svých drahých a, při-

znejme, i sama sebe. Ale vraťme se k začátku občanského roku:

Při nešporách 1. ledna se četlo vánoční evangelium, verše přednášela sestra Věra Basáková a bratr Jan Kraus, koledy české i slovenské zpívala Eliška Mucipová. A byl i čas na společné zazpívání. Po hodině veršů i kázání si někteří ještě sedli kolem stolu u vánočního cukroví. A věřte, bylo nám dobře.

Jaroslava Švábová

Máme někdy problém se domluvit?

Někdy má člověk problém domluvit se ve dvou, někdy sám se sebou, natož pak ve větším společenství. My jsme se o to pokusili na setkání členů všech komisií Královéhradecké diecéze konaného v Křížkách u Malé Skály 15. – 16. února.

Každá komise hodnotila své dosažité působení. Přemýšleli jsme, jak se naše komise za rok posunula, čeho dosáhla, čím každý přispěl osobně. Vydali jsme publikace *Předcházení, Zpěvník pro děti I. a II., Omalovánky, Pracovní listy ke SZ*, knihu Martina Chadimy *Mistr Jan Hus, člověk, teolog, mučedník*. Vydali jsme diáře, kalendáře, záložky s verši. Utvářeli jsme společenství při diecézních katedrách s hosty z naší HTF i jiných fakult. Podíleli jsme se na Diecézním dnu, kdy jsme si připomenuli 600 let od smrti Mistra Jana i osobnost prvního patriarchy.

Také nás zajímal výhled na rok 2016. Kromě připravovaných publikací a aktivit přibývaly zajímavé nápady – úvod do liturgie pro děti, seminář Úloha laiků v liturgii, Paměť církve – zachycení vzpomínek a důležitých okamžiků i mezníků v historii naší církve, alternativní zpěvník, obnovení kněžských slibů, aj.

Dalším důležitým bodem setkání bylo zamýšlení nad otázkou: Co je pro naši církev charakteristické?

A odpovídali jsme takto: jsme církev všech, máme zpívanou liturgii, jsme ekumeničtí, máme velkou skupinu seniorů a žen, obecné kněžství, učení církve, kolumbária, matrikové členství, svobodu svědomí, komunikaci, kreativitu, zapojení laiků, sociálnost, malé sebevědomí, propojenost se společností. Po vyvození oblastí jsme každou z nich měli ohodnotit, a to z hlediska spokojenosti. A byli jsme spokojeni hodně i hodně málo. Nad poslední otázkou jsme však dlouze přemýšlet nemuseli. Najdete oblast, kterou kdybychom změnili k lepšímu, dokázala by pozitivně ovlivnit téměř všechny oblasti? Odpověď byla okamžitá. KOMUNIKACE. Komunikace je to, co nám příliš nejde, bojíme se projevit názor, chybí nám sebedůvěra – máme malé

sebevědomí. Komunikaci můžeme rozumět dvě roviny, jedna na úrovni slušného chování, kdy odepisuji na e-mail, používám oslovení, užívám obecně pravidla „slušného chování“. Druhá rovina souvisí s podáním našich názorů, čili mimoverbální komunikací, která může dost často negativně ovlivnit naše dobře míněné myšlenky... V komunikaci nám chybí důvěra a blízkost. Závěrem tedy znělo: Pokud bychom rok pracovali na zlepšení komunikace, byli k sobě laskavější, vstřícnější, ochotni se zabývat problémy druhých, víc bychom si začali věřit, a nejen mezi sebou, ale i sobě.

Jana Pechancová

Ano, Bůh mluví.
Jenže my také řečneme
vzájemně bereme si slovo
ne břemena
ujímáme se slov
ne potřebných a slabých.

A nemáme-li si co sdělit
pustíme ke slovu
sdělovací prostředky.
Do Božího hlasu se nám pletou
ustavičně jiní účastníci.
Jsme stále přerušováni...

Sluchátkem hlasu Božího
je srdce.
Ale naše srdce
neslyší ani bližní zblízka.
Bůh nás však vnímá
pouze jejich prostřednictvím.
S nimi jsme spojeni v síť
hodnou rybářů lidí.

Ze sbírky Aloise Volkmana:
Ptám se svých slov

Pán nás volá tiše

„Co bylo, bylo, není třeba připomínat minulost,“ říká ústy jednoho ze svých hrdinů spisovatel C. S. Lewis v *Letopisech Narnie*. Je třeba se zastavit a přestat být zmitání úspěchy a neúspěchy, zapomenout na porážky, rány, rozmanitá zranění, pády a raději se zklidnit a oprostít od všeho vnějšího. Odpoutat se od závaží minulosti. Měli bychom upřít oči pozorně na toho, kdo vede naši víru. Proměna naší bytosti je podmíněna pohledem na neviditelného Krista a může být docela nepostřehnutelná. Stačí vědět, že semeno klíčí a roste, ve dne, v noci, i když nevíme jak. Jsme-li slabí, zůstáváme silní v Bohu.

Učíme se nést břímě druhých, přijímat malá příkoří všedního dne. Jde nám o budoucí věk spravedlivých. Chceme být blízko Kristu, blízko Bohu, protože jim se vzdalujeme, ztrácíme sílu... Podle Jindřicha Mánka není výstižnější představa než společné stolování, v němž jsou pod Božím vedením překonány roz-

díly mezi lidmi a v němž účinná láska nalézá svou plnost. U stolu s Ježíšem, kdy jeden se dovede pro druhého obětovat, věčnost se prosazuje už v tomto čase.

Vnímáme své pokání, cítíme, že kdo se nedrží Krista, není chráněn, jeho srdce je daleko od Hospodina. Kéž nám postní doba přinese katarzi, abychom se věnovali věcem, které jsou nezbytné pro spásu, a blížili se k vrcholu postní cesty a jejího pozhánání. Ty jsi naše cesta, Pane, jediná naděje, v tobě víme, že se náš čas naplní a shledáme se ve tvém domě. V agapální lásce myslíme na společenství Kristova těla, budme zdravými ratolestmi vinného kmene. Spatřujeme na tváři bratra nebo sestry tvoji tvář, Spasiteli, a zaslechneme tvé tiché volání, které neustává.

Od známého teologa Jana Hellera jsem před lety dostala knihu *Bůh sestupující*. Natáčela jsem s ním tehdy půlhodinku pro rozhlas. K jejím řádkům se ráda vracím. Povzbuzující myšlenky připomínají, že v ničem nejsme sami, ve všem je s námi ten Ponížený a Vyvýšený,

Zubožený a Vítězný, Kámen, který zavrhl stavitele, jež však pevně drží v náruči sám Otec.

Olga Nytrová

Zprávy

Ohlédnutí za památkou Antonína Švehly

V předvečer státního svátku 27. října 2015 proběhlo u pomníku Antonína Švehly v Praze 15, na rohu ulic Švehlova a Pražská, slavnostní setkání, pořádané Společ-

ností Antonína Švehly. Setkání se zúčastnil starosta MČ Praha 15 Milan Wenzl, zástupci České obce sokolské, Baráčníků, Českého svazu bojovníků za svobodu, Selské

jízdy ad. Pan starosta poděkoval Společnosti Ant. Švehly mj. za péči o státníkovu památku a předal předsedovi Společnosti Mgr. Pavlu Černému čestné uznání za znovuoobnovu Švehlovy tradice. Na závěr bratr Filip Jandus zahrál na křídlovku Švehlovu oblíbenou píseň „Skřivánek zpívá, šveholí“, která je slovínskou lidovou písní.

Antonín Švehla, statkář z Hostivaře, byl československý politik, předseda tří československých vlád a předseda agrární strany. 28. října 1918 se podílel na vyhlášení samostatného státu, a stal se tak jedním z „pěti mužů 28. října“. **Pavel Černý a Jan Vlasák**

Mene Tekel

Na závěr festivalu Mene Tekel se 28. února v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha konala ekumenická bohoslužba za obětí totality, které se spolu s ostatními zástupci účastnil i br. patriarcha T. Butta. Mene Tekel je mezinárodní festival proti totalitě, zlu a násilí. Hlavním tématem letošního X. ročníku, který probíhal od 22. února, byl společenský, kulturní a duchovní život dětí a mládeže v době nesvobody. **red**

Setkání třetího věku

V Praze - Karlíně (Vítkova 13) proběhne v úterý 29. 3. v 15 h Setkání třetího věku. Pořádá je již tradičně karlínská NO a Dialog na cestě ve spolupráci s MČ Praha 8, tentokrát na téma „Odpoledne s virtuálním manželem“. Monika Kněžková bude číst fejetonová povídky ze svých knížek. V jejím pojetí je největší

inspirací opravdový život, který autorka vnímá s humorem a nadhledem. A i když by se zdálo, že se jedná o čtení pro ženy, své si zde najdou i muži. Ať už pro lepší pochopení ženského pohledu na život či jako zrcadlo svého vlastního chování. **ON**

Hledáme sborovníka

Hledáme pro naši náboženskou obec CČSH v Přepěřích u Turnova sborovníka, který by se staral o faru a zahradu. Nabízíme byt 3+1 s výhodným nájmem. MŠ a ZŠ v místě. tel: 481 321 535, e-mail: oldrich.bezdecik@seznam.cz **RS**

Pozvání do Loun

Zveme vás do sboru naší církve v Lounech na výstavu výtvarnice Evy Sklenkové s názvem „Kříž“. Tematické obrazy jsou vystaveny po celé postní období a Velikonoce. V rámci projektu „Lucemburské

Louny“ se v kostele v Lounech ve středu 30. března od 17 hodin uskuteční přednáška církevního historika Dr. Petera Moreé (ETF UK) s názvem „Církev a společnost v době Karla IV“. Vstupné dobrovolné. **HS**

Program divadla Mana

- 15. března (úterý 19.30 h) – Ostře sledovaný film. Večer k výročí vzniku filmu Jiřího Menzla.
- 19. března (sobota 15 h) – Návrat mladého prince.
- 20. března (neděle 17 h) – Královnička z rolniček – premiéra.
- 20. března (neděle 19.30 h) – František Blážen. Vyprávění o sv. Františku z Assisi. Husův sbor Vršovice, Moskevská 34/967, Praha 10 - Vršovice, www.vrsovickedivadlo.cz **red**

Připravujeme nové webové stránky

Máte-li zájem spolupracovat na tvorbě nového designu webových stránek www.cesh.cz, prosím pište do 15. března 2016 na e-mail: ales.ptacek@cesh.cz nebo volejte na tel: 604 224 830. **AP**

Nabídka varhan

Nabízím ke koupi zánovní jazýčkové, dvoumanuálové varhany zn. „Lindholm“. Uloženy v Citolibech, cena dohodou. Fotografie a detailní specifikace najdete na webu církve. Kontakt: tel.: 723 92 90 28, e-mail: musica08@seznam.cz. **Marie Šestáková**

Unikátní výstava fotografií přiblíží dobu Karla IV.

Pod záštitou Univerzity Karlovy probíhá od 29. února do 30. března v prostorách Křížové chodby Karolina unikátní výstava *Documenta Bohemiae Artis Phototypica – Karel IV. a jeho doba*. Spolek Archiv atelieru Paul na ní představuje historické fotografie, které ve 40. letech minulého století vytvořil významný fotograf Alexandr Paul. **red**

O změně...

Dokončení ze str. 1

otázku zaměstnanosti; argumentace, že zvýšení počtu pracovních míst je ubližováním životnímu prostředí, je velice častá. Zkušenosti s tzv. socialismem jsou však ve vztahu k životnímu prostředí ještě horší. A i pokud bychom teoreticky vytvořili model společenského systému sociálně i environmentálně příznivého, jak jej uvést do praxe?

Samozřejmě nezbyvá než nechat tuto otázku otevřenou. Víme, že Bohu na

jeho díle záleží. Záleží mu na našem pozemském domově, i když je pokazený hříchem. Vyjádřil to zřetelně, když poslal svého jediného Syna Ježíše mezi lidi. A On očekává naše modlitby. Očekává, že využijeme svobodnou vůli ve prospěch Jeho díla. Záleží na našem rozhodování i jednání, záleží i na našich modlitbách.

Díky papeži Františkovi, že svou úžasnou encyklikou *Laudato si'* nás křesťany z různých církví spojuje v životním usilování i v zaměření modliteb. **Jiří Nečas**

Z ekumeny

40 DNÍ BEZ AUTA, ANEB PŮST TROCHU JINAK

Obejít se po čtyřicet dní bez auta a poznat tak hranice svých možností, postit se netradičním způsobem – právě k tomu vybízejí organizátoři akce Autopůst „Autopůst je jiná forma půstu, je impulsem k zamýšlení nad naším přístupem k životnímu prostředí, můžeme tak spoluvytvářet budoucnost, která si více váží života na Zemi.“ popsal smysl iniciativy její organizátor Marek Drápal. Dodal: „Bylo by hezké, kdyby si lidé uvědomili, že třeba autem tolik jezdit nepotřebují a začali využívat jiné, šetrnější alternativy“. V Bibli je v příběhu stvoření světa člověk pověřen správcovstvím Země. Je na nás, abychom posoudili, jak se nám daří s tímto darem nakládat. Znečištěné ovzduší způsobené dopravou má negativní dopady na zdraví. Podle výzkumů způsobuje každý rok předčasnou smrt asi 370 000 Evropanů. To je sedmkrát víc než lidí, kteří kolik jich zemře při dopravních nehodách. Také hluk z automobilové dopravy má negativní vliv na psychiku a je častou příčinou nespavosti či zhoršení pozornosti. Autopůst se v České republice koná pravidelně od roku 2011. Inspirací se stala podobná akce v Rakousku a Německu. Akci organizuje poradní odbor pro otázky životního prostředí při synodní radě Českobratrské církve evangelické a zaštiťuje ji Česká křesťanská environmentální síť.

dle webu www.ekumenickarada.cz a www.autopust.cz připravila **M. Kopecká**

BLÍŽÍ SE JUBILEJNÍ SETKÁNÍ KŘESŤANŮ ZEMÍ STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY

Vy jste sůl země. Tak zní motto jubilejního desátého ročníku setkání křesťanů všech generací z Německa, Polska, Česka, Slovenska, Maďarska, Rakouska a dalších zemí. Letos se koná 7. – 10. července v Budapešti. Organizátoři se budou v souvislosti s blížícím se výročím M. Luthera věnovat i reformaci. „Jedním z hlavních bodů bude přednáška na téma *Reformace a budoucnost církve ve východní Evropě, kterou přednesou pastor maďarské Reformované církve a ministr vlády Zoltán Balog v dialogu se zemským biskupem dr. Heinrichem Bedford-Strohmem*“, přiblížila mluvčí ČCE Jana Vondrová. Zájemci se mohou přihlašovat do 31. března prostřednictvím oficiálních stránek setkání: <http://christlichebegegnungstage2016.hu/>. **Jana Vondrová**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

POMAZÁNÍ V BETÁNII

Věty známého příběhu jsou přeházené. Když je správně seřadíte, získáte pořadí písmenek do tajenky.

1. Jidáš Iškariotský, učedník, který jej měl zradit, řekl: (E)
2. „Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky.“ (I)
3. Nezáleželo mu na chudých. (Í)
4. Šest dní před velikonoce přišel Ježíš do Betanie, kde bydlel Lazar, kterého vzkřísil z mrtvých. (Ú)
5. Dům se naplnil vůní té masti. (J)
6. Byl to zloděj a bral si peníze z pokladnice, kterou měl na starost. (Š)
7. Připravili mu tam večeři. (C)
8. Ježíš mu odpověděl: (O)
9. „Proč nebyl ten olej prodán za tři sta denárů a peníze dány chudým?“ (Ž)
10. Marta při ní obsluhovala a Lazar byl jeden z těch, kteří byli s Ježíšem u stolu. (T)
11. Pomazala Ježíšovi nohy a otřela je svými vlasy. (K)
12. „Nech ji, uchovala to ke dni mého pohřbu!“ (V)
13. Tu vzala Marie libru drahého oleje z pravého nardu. (A)

(Řešení z minulého čísla: *Byl mrtev, a zase žije.*)

Jana Krajčířková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6
Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktoři: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@cesh.cz
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbků 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice
MK ČR E 127 ISSN 0323-1321 Předplatné: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@cesh.cz. Reklama: A.L.L. production; tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

LETNÍ SEMESTR 2016

Úterní témata:

- Křesťanství ve východní Asii
PhDr. Lubica Ohurková
- Súfismus: islámská mystika
prof. PhDr. Luboš Kropáček, LSc.
- Úvod do judaismu II.
doc. Pavel Hošek, Th.D.
- Buddhismus
Mgr. Nora Melniková, Ph.D.

Čtvrteční témata:

- Šaría: islámské právo
Mgr. Jan Polmehl
- Nová náboženství USA
doc. PhDr. Zdeněk Vojtěšek, Th.D.
- Proměny židovské magie
Mgr. Marek Vinklát, Th.D.
- Vzestupy a pády starověkého Izraele II.
doc. Jiří Beneš, Th.D.

Přednášky probíhají po celý letní semestr (12 týdnů od února do května) každé úterý a každý čtvrtek od 17:00 a od 18:30 hodin na **Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy**. Každému tématu bude věnováno celkem šest přednášek.
Podrobný program na: www.htf.cuni.cz/VAR
Cena za úterní přednášky: 1680 Kč* (v ceně je 24 přednášek).
Cena za čtvrteční přednášky: 1680 Kč* (v ceně je 24 přednášek).
Zvýhodněná cena za úterní i čtvrteční přednášky: 2880 Kč (48 přednášek).
* Pro dvojice posluchačů a členy CČSH nabízíme zvýhodněnou cenu 1440 Kč.
Přihlásit se lze na emailu: religionistika@hft.cuni.cz